ॐ नमो वेंकटेशाय Om Namo Venkateshaaya

विशवास इंस्टिट्यूट ऑफ़ श्री विष्णु सहस्रनामम

VIŚVĀS INSTITUTE OF SRI VISHNU SAHASRANĀMAM

| श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्रम् |

SRI VISHNU SAHASRANĀMA STOTRA*M*

This is the reference book for the course "Developing Proficiency on Vishnu Sahasranama Chanting". (Syllabus A) - conducted by the Institute.

Published by: VIŚVĀS Institute of Sri Vishnu Sahasranamam, Chennai, India

(a constituent Unit of VIŚVĀS)

Compiled by: SivaramaKrishnan, T.S.,

Director-cum-Faculty, VISVAS Institute of Sri Vishnu Sahasranamam; Advisor, CGVSS / VISVAS

Supported by: **VIŚVĀS CHARITABLE TRUST &**

VIŚVA VISHNU SAHASRANAMA SAMSTHAN (VIŚVAS)

...... taking the Sahasranamam forward to the future generations ....

Donations are accepted through cheques drawn in favour of "VISVAS Charitable Trust" or may be directly credited into Union Bank of India (Chennai George Town Branch) Account No. 520101256858760 of "VISVAS Charitable Trust" – Account Type : SBA ; IFSC Code: UBIN0900052. PAN No. AABTV9557A; Donations are exempted under Sec. 80-G of Indian Income Tax Act.

...... ensuring Sri Vishnu Sahasranamam reaches Schools, Hospitals, Old Age Homes, Prisons, Goshalas, Tulsi Gardens, Holy Ganges, All Divya Desams and Many More ......

(Rev. Edn. 10th July 2021)

Introduction

Om Namo Narayanaya !

This is the Confidential Knowledge that Bhagwan Sri Krishna bestowed on us – we devotees - in the Bhagavad Gita.

" Fasten your mind always on Me. Be My devotee. worship Me and offer obeisance unto Me. Thus, absorbed in Me alone, you shall come to Me " .

- Bhagavad Gita - 9:34

This secret is confirmed by Lord Krishna once again in the final eighteenth chapter:

" Fix your mind always on Me. Be My devotee! Sacrifice for Me. Offer obeisance unto Me. In this way, you will surely come to Me. I promise you this because you are My very dear friend " .

- Bhagavad Gita - 18: 64

" Forgoing all religious injunctions, take exclusive refuge in Me. I shall deliver you from all sinful reactions. Do not fear".

- Bhagavad Gita - 18: 65

We may consider the above as the essence of the entire shlokas of the Bhagavad Gita.

We must focus our minds on Lord Krishna, who is holding a flute in both hands and a peacock feather in his hair, with a beautiful face in blue. Sri Krishna says that it is enough if we surrender to Him. The most confidential part and the essence of the entire the Bhagavad Gita is to do devotional service with utmost faith that Krishna will protect us from all circumstances and all hardships, and that we always stand before Him helpless and the only support for the progress of our life is "Sri Krishna".

OK. How to surrender to him? Sri Bhagavad Bhaadar Adi Shankara gives a way in his Bhaja Govindam.

Saying " *गेयं गीता नाम सहस्रं, - Geyam gītā nāma sahasram* ", he says that the best way to do this is by reciting the Gita and chanting the Sri Vishnu Sahasranama.

Many great Purushas in the world - after the Gita and after Sri Adi Shankara - have appeared from time to time, telling the ways for prosperity and peace for humankind. Shirdi Sri Sai Baba is one of the most revered incarnations of Purusha.

Shirdi Sri Sai Baba once offered a copy of the Vishnu Sahasranama book to his close friend Shama and said, - "Oh Shama, this book is valuable and efficacious, so I present it to you, you read it. Once I suffered intensely and My heart began to palpitate, and My life was in danger. At that critical time, I hugged this book to My heart and then, Shama, what a relief it gave me! I thought that Bhagwan Himself came down and saved Me. So, I give this to you, read it slowly, little by little, read daily one name at least and it will do you good".

This scene is still be viewed on the back wall of the Shirdi Sai Baba Temple in Mylapore, Chennai (India). You can see Baba carrying a copy of Sri Vishnu Sahasranama in his hand and having the book of Bhagavad Gita on his side.

God's name is immensely powerful. It saves us from all sin and frees us from the cycle of birth and death. There is no alternate than this. It purifies our mind in the best way.

There are no rituals or restrictions on chanting the name of Vishnu Sahasranama. We can say this while standing, sitting, lying down and walking. It's so easy, so effective.

When Pitamahar Bhishma was nearing the completion of reciting the the thousand names in Sri Vishnu Sahasranama, he says at the end, " देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः devakīnandanas srashṭā kshitīśaf pāpanāśanaha " that the – Devakee-Nandan – Shri Krishna who is standing and witnessing the reciting there is not anyone else and He is the one and the same Bhagwan Sri Maha Vishnu Himself."

Adi Shankara also emphasizes in the Bhaja Govindam on chanting the name of Sri Krishna, Govinda by saying "One should chant Sri Vishnu Sahasra Nama wholeheartedly with utmost devotion".

Let everyone recite Sri Vishnu Sahasranama daily as a way of life. There are lot of Satsangs chanting Sri Vishnu Sahasranama all over the world to take the glory of Sriman Narayana to the world.

Our VIśVĀS Satsangs around the world and the Chennai Group of VIśVAS Vishnu Sahasranama Satsangs (CGVSS) are doing the Sahasranama chanting regularly for the peace and prosperity of the world. VIśVĀS (VIśVA VISHNU SAHASRANAMA SAMSTHAN) is currently bringing out this book through its constituent - VIśVĀS INSTITUTE OF SRI VISHNU SAHASRANĀMAM - so that everyone can benefit of this treasure.

We pray to Sriman Narayanan that by reciting SRI VISHNU SAHASRANĀMAM everyone be blessed with all sorts of prosperties.

Om Namo Nārāyanāya

Śivarama Krishnan T. S.,

Director

VIśVĀS Institute of Sri Vishnu Sahasranamam

A brief about Sri Vishnu Sahasranamam:

Sri Vishnu Sahasra Namam is a collection of one thousand names of Lord Maha Vishnu. It is recited both as a Stotra as well as a Namavali. It appears in the Anuśāsanaparva Parva ("Book of Instructions") - Chapter 149 of Mahabharata as a conversation between Grandsire Bhishma and Yudhistira. Thus, Bheeshmacharya told Sri Vishnu Sahasranamam to Yudhishtira (Dharma Puthrar) and other four Pandavas in front of Lord Sri Krishna.
The context of the conversation is as follows: King Yudhistira approached grandsire Bhishma who was spending the final days of his stay on earth, with an intention to learn from him the secrets of Dharma.

After questioning and learning several other things, Yudhistira questions Bhishma thus: "What Dharma is the most superior among all Dharmas, in your opinion? By adoring whom does a living being get liberated from the samsara of birth and death?"

In reply to this, Bhishma says "Constantly worshipping and doing devotional service to Lord MahaVishnu is the greatest Dharma in my opinion".
He answers by stating that mankind will be free from all sorrows by chanting the "Vishnusahasranāma", which are the thousand names of the all-pervading Supreme Being Vishnu, who is the master of all the worlds, the supreme light, the essence of the universe and who is Brahman. All matter animate and inanimate reside in him, and he, in turn, resides within all matter. He then starts reciting His one thousand names.

At the end, Bhishma further tells that the – Devakee-Nandan – Shri Krishna who is standing and witnessing this reciting there is not anyone else and He is the one and the same Bhagwan Sri Maha Vishnu Himself.

Chanting Sri Vishnu Sahasranamam regularly and taking forward to the younger generations brings happiness, good health prosperity and universal peace.

Key to Transliteration and Pronunciation of Sanskrit letters through English		
Vowels		
Sign	**Translit.**	**Description / Sounds like ….**
अ	a	Pronounced as 'u' in the word 'sun' or 'o' in 'son'.
आ	ā	The last vowel doubled (twice). Pronounced as "a" in the word 'far' or 'a' in 'master' or in "Rama".
इ	i	Pronounced as 'i' in the word 'sit' or 'bit' or 'if' or 'in'.
ई	ī	The last vowel doubled (twice). Pronounced as 'ee' in the word 'seed', 'feel', 'peel' etc.
उ	u	Pronounced just as 'u' in 'put', 'full', 'pull' etc..
ऊ	ū	The last vowel doubled (twice). Pronounced just as 'oo' in 'pool'. 'boot', 'root' etc.
ऋ	ṛ	The tongue is rolled slightly backward, pressing against the roof. After that, sound is to be pronounced as somewhat between 'r' and 'ri'. Pronounced just as 'ri' in 'Krshna'.
ए	e	This vowel is a long one (2 *mātrā-s*). Pronounced as 'a' in the word 'say', 'may', 'name' etc.
ऐ	ai	It is a long vowel (2 *mātrā-s*). Pronounced as 'y' in the word 'my', 'night' etc.
ओ	o	This vowel is a long one (2 *mātrā-s*). Pronounced as 'o' in the word 'go', 'gold' etc.
औ	au	It is a long vowel (2 *mātrā-s*). Pronounced as 'ow' in the word 'now'.
अं or ं	aṁ or m	It is called Anusvāra, because it always comes after a vowel. It is a nasal lengthening of a vowel, just as 'm' but pronounced through the nose (the mouth is shut). It lasts 1/2 *mātrā*. Here we can see it united with 'a'. Pronounced as 'm' in the word 'come', 'sum' etc.
अः or ः	aḥ	It is called Visarga (emission) because it is pronounced through an emission of air. This vowel lasts 1/2 *mātrā*. Here we can see it united with 'a'. Pronounced as 'h' in the word 'half' etc. Pronounced as 'ha' 'hi' or 'hu' depending on the previous letter when it comes at the end of the verse. If it comes in-between, then it will assume the half letter of "'h' or 's' or 'ś' or 'f' or 'r' depending on the succeeding letter.

Consonants		
Gutturals		
Sign	**Translit.**	**Description**
क	ka	It is a u*naspirate hard letter*. Pronounced just as 'cu' in 'cut' or 'ka' in 'Kanaiya'
ख	kha	It is an *aspirate hard letter*. *(aspirate means pronouncing with the sound of a breath or the letter 'h')*. Just as 'k' but with an exhalation of air. Pronounced just as 'kha' in 'khas'; 'ckh' in 'blockhead'.
ग	ga	It is *a unaspirate soft letter*. Pronounced just as 'gu' in 'gun'
घ	gha	It is an *aspirate soft letter*. Just as 'g' but with an exhalation of air. Pronounced just as 'gha' in 'ghar', 'ghee' etc.
ङ	ṅa	It is a *nasal soft letter*. It sounds just as 'n' in 'bang' or 'ng' in 'singing' . All nasal letters are soft.
Palatals		
Sign	**Translit.**	**Description**
च	cha	It is a u*naspirate hard letter*. It is just as 'ch' in 'champion', 'chain', 'touch'
छ	chha	It is an *aspirate hard letter*. Just as 'cha' but with an exhalation of air. Pronounced just as 'chu' in 'church'; 'chh' in 'catch him', 'pitcher'
ज	ja	It is a u*naspirate soft letter*. It is just as 'ju' in 'Jug' or 'judge' or 'ja' in 'jagannāth'.
झ	jha	It is an *aspirate soft letter*. Just as 'j' but with an exhalation of air. It is just as 'jha' in 'Jhat' or 'Jharkhand'.
ञ	ña	It is a *nasal soft letter*. It sounds like 'nya'. All nasal letters are soft.
Cerebrals		
Sign	**Translit.**	**Description**
ट	ṭa	It is *a unaspirate hard letter*. It is just as 'ta' but with the tongue rolled slightly backward (pressing against the roof). It is just as 'tu' in 'tub', 't' in 'cut'.

ठ	ṭha	It is an *aspirate hard letter*. Just as 'ṭa' but with an exhalation of air as 'th' in 'ant-hill'
ड	ḍa	It is *a unaspirate soft letter*. It is just as 'du' in 'dug' or 'do' in 'done' or 'd' in 'mud'.
ढ	ḍha	It is an *aspirate soft letter*. Just as 'ḍa' but with an exhalation of air as 'dh' in 'godhood'
ण	ṇa	It is a *nasal soft letter*. It sounds like 'n' but with a slight rolling back of the tongue (as in 'turn'). All nasal letters are soft. Pronounced as "na" in the word 'Krshna'.
Dentals		
Sign	**Translit.**	**Description**
त	ta	It is *a unaspirate hard letter*. It is just as 'ta' in 'tantra', with the tongue pressing the back of the teeth or 'th' in 'teeth'.
थ	tha	It is an *aspirate hard letter*. Just as 'ta' but with an exhalation of air. Pronounced as 'thu' in 'thug' or 'thumb' or 'thumps up'
द	da	It is *a unaspirate soft letter*. Pronounced as 'th' in 'there' or 'then' or 'mother'.
ध	dha	It is an *aspirate soft letter*. Pronounced as 'dha' in 'dharma' or 'dhanush' .
न	na	It is a *nasal soft letter*. Pronounced as 'no' in the word 'none' or 'not' or 'nu' in 'nut'.
Labials		
Sign	**Translit.**	**Description**
प	pa	It is *a unaspirate hard letter*. Pronounced as 'pu' in the word 'pundit'.
फ	pha	It is an *aspirate hard letter*. Just as 'pa' but with an exhalation of air as 'ph' in 'loop-hole'.
ब	ba	It is *a unaspirate soft letter*. Pronounced as 'bu' in the word 'bun'.
भ	bha	It is an *aspirate soft letter*. Just as 'ba' but with an exhalation of air. Pronounced as 'bu' in the word 'burn' or 'bha' in 'Bhakti' or 'bh' in 'abhor'.

म	ma	It is a *nasal soft letter*. Pronounced as 'mo' in the word 'mother'. All nasal letters are soft.
		Semivowels
Sign	**Translit.**	**Description**
य	ya	It is a *palatal soft* letter. The sound is just as 'you' in 'young' or ‘ya’ in ‘yard’. All Semivowels are soft.
र	ra	It is a *cerebral soft* letter. The 'r' is not just as the English 'r' at all. The tongue rolls slightly backward till it presses against the roof, but not the soft palate. And the sound is slightly stronger than English 'r' sound. Pronounced as 'ru' in 'run' or ‘ra’ in ‘Ravi’.
ल	la	It is a *dental soft* letter. The sound is just as 'lo' in 'london' or ‘lu’ in ‘luck’.
व	va	It is a *labial soft* letter. The sound is just as 'va' in 'vande maataram' or ‘ve’ on ‘avert’.
		Sibilants and Sonant Aspirate
Sign	**Translit.**	**Description**
श	śa	It is a *palatal hard* letter. The sound is just as 'ss' in 'russia' or ‘ch’ in ‘reich’ (German) or ‘sche’ in ‘Deutsche Bank’ (German) or ‘sh’ in ‘Shankar’.
ष	ṣa	It is a *cerebral hard* letter. The sound is just as 'sh' in the word 'shoe' or ‘show’, and it is with a slight rolling back of the tongue.
स	sa	It is a *dental hard* letter. The sound is just as 's' in 'surf' or 'sun'.
ह	ha	It is a *guttural soft* letter. The sound is just as 'hu' in 'hut' or ‘humble’ or ‘ho’ in ‘hot’.

Om Namo Narayanaya

Selected Shlokas from Sri Vishnu Sahasranamam

There are certain stotras in Sri Vishnu Sahasranaama which are very simple to recite, but are very effective in curing certain specific ailments and improving the effectiveness of one's personality. These individual stotras can be chanted with utmost devotion for sure cure. It can be chanted for the children by the parents or by the children for the parents.

(for overcoming the problems of lethargy, laziness, sluggishness, depression etc.,)

वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः *|*
अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः *|| 18 ||*

vedyo vaidyas sadāyogī vīrahā mādhavo madhuhu |
atīndriyo mahāmāyo mahotsāho mahābalaha || 18 ||

(for acquiring knowledge, education and success in academic field, particularly for students)

सर्वगः सर्व विद्भानुर्विष्वक्सेनो जनार्दनः *|*
वेदो वेदविदव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित्कविः *|| 14 ||*

sarvagas sarva vidbhānur- vishvakseno janārdanaha |
vedo vedavida-vyango vedāngo vedavitkavihi || 14 ||

(to become expert, master and extraoridinaily bright in education and knowledge-related activities)

यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुः सत्रं सताङ्गतिः ** |*
सर्वदर्शी विमुक्तात्मा **** **सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम्** *|| 48 ||*

yagña ijyo mahejyaŚcha kratus satram satāngatihi |
sarvadarŚī vimuktātmā sarvagño gñānamuttamam ||48||

(to acquire intellect, to become intelligent, to achieve brilliance and to gain expertise in mathematics)

महाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः ।
अनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिधृक् ॥ 19 ॥

mahābuddhir-mahāvīryo mahāśaktir-mahādyutihi |
anir-deśyavapuś śrīmā nameyātmā mahādridhṛ*k* || 19 ||

(to be respected by all)

सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्वभुग्विभुः *।
सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्जन्हुर्नारायणो नरः ॥ 26 ॥

suprasādaf prasannātmā viśvadhṛg* -viśvabhug-vibhuhu |
satkartā satkṛtas sādhur- janhur-nārāyaṇo naraha || 26 ||

(to fight effectively and successfully against all the internal and external enemies and to overcome the problems of misunderstanding and disagreement)

सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः ।
न्यग्रोधोऽदुम्बरोऽश्वत्थश्चाणूरान्ध्र निषूदनः ॥ 88 ॥
sulabhas suvratas siddhaś śatrujich-chhatrutāpanaha |
nyagrodhoSdumbaroSśvatthaś chāṇūrāndhra nishūdanaha|| 88 ||

(to see that all the plans, programs and the works which are taken up are accomplished or fulfilled completely, satisfactorily and profitably – for auspicious events)

सनात्सनातनतमः कपिलः कपिरव्ययः ।
स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्ति स्वस्तिभुक् स्वस्तिदक्षिणः ॥ 96 ॥
sanāt sanātanatamah kapilah kapi-ravyayaha |
svastidas svastikṛt-svasti svastibhuk svasti dakshiṇaha || 96 ||

(for obtaining professional recognition, for achieving promotion, elevation and improvement in one's status)

व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ।
परर्धिः परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः॥ 42 ॥
vyavasāyo vyavasthānas samsthānas sthānado dhruvaha |
parardhif paramaspashṭas-tushṭaf pushṭaś śubhekshaṇaha || 42 ||

(to realize all the aspirations and to achieve all the objectives)

असङ्ख्येयोऽप्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्टकृच्छुचिः ।
सिद्धार्थः सिद्धसङ्कल्पः सिद्धिदः सिद्धि साधनः ॥ 27 ॥
asankhyeyoSprameyātmā viśishṭaś śishṭakṛch chhuchihi |
siddhārthas siddhasankalpas siddhidas siddhi sādhanaha|| 27 ||

to become economically self-sustained, for achieving financial prosperity and to live a comfortable and happy life)

विस्तारः स्थावर स्थाणुः प्रमाणं बीजमव्ययम् ।
अर्थोऽनर्थो महाकोशो महाभोगो महाधनः ॥ 46 ॥

vistāras sthāvara sthāṇuf pramāṇam bīja-mavyaya*m* |
arthoऽnartho mahākośo mahābhogo mahādhanaha || 46 ||

श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः ।
श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमांल्लोकत्रयाश्रयः ॥ 65 ॥
śrīdaś śrīśaś śrīnivāsaś śrīnidhiś śrīvibhāvanaha |
śrīdharaś śrīkaraś śreyaś śrīmāl lokatrayāśrayaha || 65 ||

(for overcoming all the marriage-related problems and for the conducting of smooth and successful marriage)

भूतभव्यभवन्नाथः पवनः पावनोऽनलः ।
कामहा कामकृत्कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः ॥ 32 ॥
bhūtabhavyabhavannāthaf pavanaf pāvanoऽnalaha |
kāmahā kāmakṛt kāntah kāmah kāmapradaf prabhuhu ||32 ||

(to overcome the family problems of tensions, anxieties, disagreements)

उदीर्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतस्थिरः ।
भूशयो भूषणो भूतिर्विशोकः * शोकनाशनः ॥ 67 ॥
udīrṇas sarvataśchakshu-ranīśaś śāśvatasthiraha |
bhūśayo bhūshaṇo bhūtir-viśokaś * śokanāśanaha || 67 ||

(to aspire for the welfare of everyone in the family and the well-being of everyone)

अनिवर्ती निवृत्तात्मा संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः ।
श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांवरः ॥ 64 ॥
anivartī nivṛttātmā samksheptā kshemakṛchchhivaha |
śrīvatsavakshāś śrīvāsaś śrīpatiś śrīmatāmvaraha || 64 ||

अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः ।
आनन्दोऽनन्दनोनन्दः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ॥ 56 ॥
ajo mahārhas svābhāvyo jitāmitraf pramodanaha |
ānando nandano nandas satyadharmā trivikramaha || 56 ||

(for all the problems of eyesight and eye-related problems, defects in vision)

अग्रणीर्ग्रामणीः श्रीमान् न्यायो नेता समीरणः
सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् *|| 24 ||*
agraṇīr grāmaṇīś śrīmān nyāyo netā samīraṇaha
sahasramūrdhā viśvātmā sahasrākshas sahasrapāt||24||

(for curing all stomach problems and stomach-related ailments)

भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः |
अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः *|| 16 ||*
bhrājishṇur-bhojanam bhoktā sahishṇur-jagadādijaha |
anagho vijayo jetā viśvayonif punarvasuhu || 16 ||

(to get rid of all ailments, diseases)

स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः * स्तोता रणप्रियः ।
पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्यकीर्तिरनामयः ॥ 73 ॥
stavyas stavapriyas stotram stutis * stotā raṇapriyaha |
pūrṇaf pūrayitā puṇyaf puṇyakīrti-ranāmayaha || 73 ||

(to get well soon for those who are seriously / critically ill / hospitalized)

ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।
हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ॥ 8 ॥
īśānaf prāṇadaf prāṇo
jyeshṭhaś śreshṭhaf prajāpatihi |
hiraṇyagarbho bhūgarbho
mādhavo madhusūdanaha || 8 ||

अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः ।
अपांनिधि*-रधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥ 35 ॥
achyutaf prathitaf prāṇaf
prāṇado vāsavānujaha |
apām nidhi*-radhishṭhāna
mapramattaf pratishṭhitaha || 35 ||

वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः ।
हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधोक्षजः ॥ 44 ॥
vaikuṇṭhaf purushaf prāṇaf prāṇadaf praṇavaf pṛthuhu |
hiraṇyagarbhaś śatrughno vyāpto vāyu-radhokshajaha ||44

(to overcome the problems of psychological fear, continuous worrying and such other psychic problems resulting in fear and depression)

सहस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः ।
अमूर्तिरनघोऽचिन्त्यो भयकृद्भयनाशनः ॥ 89 ॥
sahasrārchis saptajihvas saptaidhās saptavāhanaha |
amūrti ranaghoऽchintyo bhayakṛd-bhayanāśanaha || 89 ||

(to overcome problems of bad dreams and disturbances in sleep and to have peaceful sleep)

उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्ननाशनः ।
वीरहा रक्षणः सन्तो जीवनः पर्यवस्थितः ॥ 99 ॥
uttāraṇo dushkṛtihā puṇyo dus-svapnanāśanaha |
vīrahā rakshaṇas santo jīvanaf paryavasthitaha || 99 ||

(for old and seriously ailing people – for those who are in the last days of one's life - who are undergoing the ordeal of fear of death, - for such people to get liberated – to attain moksha - to reach the feet of the Lord peacefully)

सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः ।
शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ॥ 75 ॥
sadgatis satkṛtis sattā sadbhūtis satparāyaṇaha |
śūraseno yaduśreshṭhas sannivāsas suyāmunaha || 75 ||

आत्मयोनिः स्वयंजातो वैखानः सामगायनः ।
देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ॥ 106 ॥
ātmayonis svayamjāto vaikhānas sāmagāyanaha |
devakīnandanas srashṭā kshitīśaf pāpanāśanaha || 106 ||

Starting and Ending Prayer:

(हम निम्नलिखित श्लोक का तीन बार जाप करते हैं) (we chant the following verse three times)

श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे ।
सहस्रनाम तत्तुल्यं रामनाम वरानने ॥

śrīrāma rāma rāmeti rame rāme manorame |
sahasranāma tattulyam rāmanāma varānane ||

(हम निम्नलिखित श्लोक का येक बार जाप करते हैं) (we chant the following verse one time)

श्रीराम नाम वरानन ॐ नम इति ।

śrīrāma nāma varānana om nama iti |

____

(Optional) We Chant 3 times

हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे

हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे

Hare Rāma Hare Rāma - Rāma Rāma Hare Hare

Hare Kṛshṇa Hare Kṛshṇa - Kṛshṇa Kṛshṇa Hare Hare

Pledge: - Om Namo Nārāyanāya

I, ______________________________ *(Say your name)* residing at ______________

______________ *(Say your residential Place / Location / Country)* ______________,

will be taking Sri Vishnu Sahasranamam forward to the future generations ………….

I Will Seek God's Blessings Before I Start My Day. I Will Hold My Parents And Gurus In Highest Esteem And Treat Them As God. I Will Let Elders Be My Guide And Respect All Women - As I Would My Mother. I Will Strive For Purity Of Heart, Soul And The Environment. I Will Uphold The Honour Of My Motherland And Strive For Harmony. I Will Be A Guardian Of My Family, Social And Cultural Heritage. With This Pledge, I Stary My Chanting! God! Bless Me, Help Me And Guide Me.

______________________ *Version last updated 10th July, 2021*

| श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्रम् |

śrī Vishnu Sahasra Nāma Stotra*m*

ॐ Om

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ 1 ॥
śuklāmbaradharam vishṇum śaśivarṇam chaturbhujam |
prasanna-vadanam dhyāyet sarvavighnopa-śāntaye || 1 ||

यस्यद्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परः शतम् ।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विश्वक्सेनं तमाश्रये ॥ 2 ॥

yasyad-virada-vaktrādyāf pārishadyāf paraś śata*m* |
vighnam nighnanti satatam viśvaksenam tamāśraye || 2 ||

व्यासं वसिष्ठ नप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषम् ।
पराशरात्मजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिम् ॥ 3 ॥

vyāsam vasishṭha naptāram śaktef pautrama-kalmasha*m* |
parāśarātmajam vande śukatātam taponidhi*m* || 3 ||

व्यासाय विष्णु रूपाय व्यासरूपाय विष्णवे ।
नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ॥ 4 ॥

vyāsāya vishṇu rūpāya vyāsarūpāya vishṇave |
namo vai bramhanidhaye vāsishṭhāya namo namaha || 4 ||

अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।
सदैक रूप रूपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ॥ 5 ॥

avikārāya śuddhāya nityāya paramātmane |
sadaika rūpa rūpāya vishṇave sarvajishṇave || 5 ||

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबन्धनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ 6 ॥

yasya smaraṇa-mātreṇa janma-samsāra-bandhanā*t* |
vimuchyate namastasmai vishṇave prabha-vishṇave || 6 ||

ॐ नमो विष्णवे प्रभविष्णवे ।
om namo vishṇave prabha-vishṇave |

श्री वैशम्पायन उवाच śrī vaiśampāyana uvācha
श्रुत्वा धर्मा नशेषेण पावनानि च सर्वशः ।
युधिष्ठिरः शान्तनवं पुनरेवाभ्य भाषत ॥ 7 ॥

śrutvā dharmā naśesheṇa pāvanāni cha sarvaśaha |
yudhishṭhiraś śāntanavam punarevābhya bhāshata || 7 ||

युधिष्ठिर उवाच yudhishṭhira uvācha

किमेकं दैवतं लोके किं वाऽप्येकं परायणम्
स्तुवन्तः कं कमर्चन्तः प्राप्नुयुर्मानवाः शुभम् ॥ 8 ॥

kimekam daivatam loke ?
kim vāSpyekam parāyaṇa*m* ?
stuvantah kam ? kamarchantaf
prāpnuyurmānavāś śubha*m* ? || 8 ||

को धर्मः सर्वधर्माणां भवतः परमो मतः ।
किं जपन्मुच्यते जन्तुर्जन्मसंसार बन्धनात् ॥ 9 ॥

ko dharmas sarva-dharmāṇām bhavataf paramo mataha ? |
kim japanmuchyate jantur janma samsāra bandhanā*t* ?||9||

श्री भीष्म उवाच śrī bhīshma uvācha

जगत्प्रभुं देवदेव मनन्तं पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन्नाम सहस्रेण पुरुषः सततोत्थितः ॥ 10 ॥

jagat-prabhum deva-deva m-anantam purushottama*m* |
stuvannāma sahasreṇa purushas satatotthitaha || 10 ||

तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषमव्ययम् ।
ध्यायन् स्तुवन्नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ॥ 11 ॥

tameva chārchayannityam bhaktyā purusha-mavyaya*m* |
dhyāya*n* stuvannama-syamścha yajamānastameva cha ||11||

अनादि निधनं विष्णुं सर्वलोक महेश्वरम् ।
लोकाध्यक्षं स्तुवन्नित्यं सर्व दुःखातिगो भवेत् ॥ 12 ॥
anādi nidhanam vishṇum
sarvaloka maheśvara*m* |
lokādhyaksham stuvannityam
sarva duhkhātigo bhave*t* || 12 ||

ब्रह्मण्यं सर्व धर्मज्ञं लोकानां कीर्ति वर्धनम् ।
लोकनाथं महद्भूतं सर्वभूत भवोद्भवम्॥ 13 ॥

bramhaṇyam sarva dharmagñam
lokānām kīrti vardhana*m* |
lokanātham mahadbhūtam
sarvabhūta bhavodbhava*m*|| 13 ||

एष मे सर्व धर्माणां धर्मोऽधिक तमोमतः ।
यद्भक्त्या पुण्डरीकाक्षं स्तवैरर्चेन्नरः सदा ॥ 14 ॥

esha me sarva dharmāṇām dharmoऽdhika tamomataha |
yadbhaktyā puṇḍarīkāksham stavairarchennaras sadā ||14||

परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः ।
परमं यो महद्ब्रह्म परमं यः परायणम् । 15 ॥

paramam yo mahattejaf paramam yo mahattapaha |
paramam yo mahad-bramha paramam yaf parāyaṇa*m* |15||

पवित्राणां पवित्रं यो मङ्गलानां च मङ्गलम् ।
दैवतं देवतानां च भूतानां योऽव्ययः पिता ॥ 16 ॥

pavitrāṇām pavitram yo mangaḷānām cha mangaḷa*m* |
daivatam devatānām cha bhūtānām yoSvyayaf pitā || 16 ||

यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादि युगागमे ।
यस्मिंश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगक्षये ॥ 17 ॥

yatas sarvāṇi bhūtāni bhavantyādi yugāgame |
yasmimścha pralayam yānti punareva yugakshaye || 17 ||

तस्य लोक प्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते ।
विष्णोर्नाम सहस्रं मे शृणु पाप भयापहम् ॥ 18 ॥
tasya loka pradhānasya jagannāthasya bhūpate |
vishṇornāma sahasram me śṛṇu pāpa bhayāpaha*m* || 18 ||

यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः ।
ऋषिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ॥ 19 ॥

yāni nāmāni gauṇāni vikhyātāni mahātmanaha |
ṛshibhif parigītāni tāni vakshyāmi bhūtaye || 19 ||

ऋषिर्नाम्नां * सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः ॥
छन्दोऽनुष्टुप् तथा देवो भगवान् देवकीसुतः ॥ 20 ॥

* विष्णोनाम - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

ṛshirnāmnām * sahasrasya vedavyāso mahāmunihi ||
chhandoऽnushṭup tathā devo bhagavā*n* devakīsutaha || 20 ||

*** there is another usage in practice as vishnornāma**

अमृतां शूद्भवो बीजं शक्तिर्देवकिनन्दनः ।
त्रिसामा हृदयं तस्य शान्त्यर्थे विनियुज्यते ॥ 21 ॥

amṛtām śūdbhavo bījam śaktirdevakinandanaha |
trisāmā hṛdayam tasya śāntyarthe viniyujyate || 21 ||

विष्णुं जिष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरम् ॥
अनेकरूप दैत्यान्तं नमामि पुरुषोत्तमम् ॥ 22 ॥

vishṇum jishṇum mahāvishṇum
prabhavishṇum maheśvara*m* ||
anekarūpa daityāntam
namāmi purushottama*m* || 22 ||

पूर्वन्यासः Pūrvanyāsaha

अस्य श्री विष्णोर्दिव्य सहस्रनाम स्तोत्र महामन्त्रस्य |

श्री वेदव्यासो भगवान् ऋषिः ।अनुष्टुप् छन्दः ।
श्रीमहाविष्णुः परमात्मा श्रीमन्नारायणो देवता ।
अमृतांशूद्भवो भानुरिति बीजम् । देवकीनन्दनः स्रष्टेति शक्तिः ।
उद्भवः, क्षोभणो देव इति परमोमन्त्रः ।

शङ्खभृन्नन्दकी चक्रीति कीलकम् ।
शार्ङ्गधन्वा गदाधर इत्यस्त्रम् । रथाङ्गपाणि रक्षोभ्य इति नेत्रम् ।
त्रिसामासामगः सामेति कवचम् । आनन्दं परब्रह्मेति योनिः ।
ऋतुस्सुदर्शनः काल इति दिग्बन्धः |श्रीविश्वरूप इति ध्यानम् ।
श्री महाविष्णु प्रीत्यर्थे सहस्रनाम जपे विनियोगः ।

asya śrī vishṇordivya
sahasranāma stotra mahāmantrasya ||
śrī vedavyāso bhagavā*n* ṛshihi | anushṭup chchandaha |
śrīmahāvishṇuf paramātmā śrīmannārāyaṇo devatā |
amṛtāmśūdbhavo bhānuriti bīja*m* |
devakīnandanas srashṭeti śaktihi |
udbhavaha kshobhaṇo deva iti paramomantraha |
śankhabhṛnnandakī chakrīti kīlaka*m* |
śārngadhanvā gadādhara ityastra*m* |
rathāngapāṇi rakshobhya iti netra*m* |
trisāmāsāmagas sāmeti kavacha*m* |
ānandam parabramheti yonihi |
ṛtussudarśanah kāla iti digbandhaha |
śrīviśvarūpa iti dhyāna*m* | śrī mahāvishṇu prītyarthe
sahasranāma jape viniyogaha |

ध्यानम् Dhyāna*m*

क्षीरोदन्वत्प्रदेशे शुचिमणि विलसत्सैकते मौक्तिकानां
मालाक्लुप्तासनस्थः स्फटिकमणि निभैर्मौक्तिकैर्मण्डिताङ्गः ।
शुभ्रैरभ्रैरदभ्रै रुपरि विरचितैर्मुक्त पीयूष वर्षैः
आनन्दी नः पुनीया दरि नलिनगदा शङ्खपाणिर्मुकुन्दः ॥ 1 ॥

Kshīro-danvat-pradeśe śuchimaṇi
vilasat saikate mauktikānām
mālāklup-tāsanasthas sphaṭika maṇi
nibhair mauktikair maṇḍi-tāngaha |
śubhrai rabhrai radabhrai rupari
virachitair muktapīyūsha varshaihi
ānandī naf punīyā darinalina gadā
śankhapāṇir mukundaha || 1 ||

भूः पादौ यस्य नाभिर्वियदसुरनिलश्चन्द्र सूर्यौ च नेत्रे
कर्णावाशाः शिरोद्यौर्मुखमपि दहनो यस्य वास्तेयमब्धिः ।
अन्तस्थं यस्य विश्वं सुर नरखगगोभोगिगन्धर्वदैत्यैः
चित्रं रं रम्यते तं त्रिभुवन वपुषं विष्णुमीशं नमामि ॥ 2 ॥

bhūf pādau yasya nābhir-viyadasura
nilaśchandra sūryau cha netre
karṇāvāśās śirodyaur-mukhamapi
dahano yasya vāsteyamabdhihi |

antastham yasya viśvam sura nara khagago bhogi gandharva daityaihi chitram ram ramyate tam tribhuvana vapusham vishṇumīśam namāmi || 2 ||

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय!

om namo bhagavate vāsudevāya!

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं
विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिहृद * ध्यानगम्यम्
वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम् ॥ 3 ॥

* योगिभिर्ध्यानगम्यम् - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

śāntākāram bhujagaśayanam
padmanābham sureśam
viśvādhāram gaganasadṛśam
meghavarṇam śubhāngam |
lakshmīkāntam kamalanayanam
yogihṛd* dhyānagamyam
vande vishṇum bhavabhayaharam
sarvalokaikanātham || 3 ||

* there is another usage in practice as yogibhir dhyānagamyam

मेघश्यामं पीतकौशेयवासं
श्रीवत्साकं कौस्तुभोद्भासिताङ्गम् ।
पुण्योपेतं पुण्डरीकायताक्षं
विष्णुं वन्दे सर्वलोकैकनाथम् ॥ 4 ॥

meghaśyāmam pītakauśeyavāsam
śrīvatsānkam kaustubhod bhāsitāngam |
puṇyopetam puṇḍarīkāyatāksham
vishṇum vande sarvalokaika nātham || 4 ||

नमः समस्त भूताना-मादि भूताय भूभृते ।
अनेकरूप रूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ 5॥

namas samasta bhūtānā- mādi bhūtāya bhūbhṛte |
anekarūpa rūpāya vishṇave prabhavishṇave || 5||

सशङ्खचक्रं सकिरीटकुण्डलं
सपीतवस्त्रं सरसीरुहेक्षणम् ।
सहार वक्षःस्थल शोभि कौस्तुभं
नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम् । 6॥

saśankhachakram sakirīṭakuṇḍalam
sapītavastram sarasīruhekshaṇam |
sahāra vakshas sthala śobhi kaustubham
namāmi vishṇum śirasā chaturbhujam | 6||

छायायां पारिजातस्य हेमसिंहासनोपरि
आसीनमम्बुदश्याममायताक्षमलङ्कृतम् ॥ 7 ॥

chhāyāyām pārijātasya
hemasimhāsanopari
āsīnamambudaśyāma
māyatāksha malankṛta*m* || 7 ||

चन्द्राननं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कित वक्षसम्
रुक्मिणी सत्यभामाभ्यां सहितं कृष्णमाश्रये ॥ 8 ॥

chandrānanam chaturbāhum
śrīvatsānkita vakshasa*m*
rukmiṇī satyabhāmābhyām
sahitam kṛshṇamāśraye || 8 ||

स्तोत्रम् Stotra*m*

ॐ विश्वस्मै नमः Om Viśvasmai Namaha..

विश्वं विष्णुर्वषट्कारो भूतभव्यभवत्प्रभुः ।
भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा भूतभावनः ॥ 1 ॥

viśvam vishṇur vashaṭkāro
bhūtabhavyabhavatprabhuhu |
bhūtakṛd bhūtabhṛd bhāvo
bhūtātmā bhūtabhāvanaha || 1 ||

पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमागतिः ।
अव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञोऽक्षर एव च ॥ 2 ॥

pūtātmā paramātmā cha muktānām paramāgatihi |
avyayaf purushas sākshī kshetragñoSkshara eva cha || 2 ||

योगो योगविदां नेता प्रधान पुरुषेश्वरः ।
नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ॥ 3 ॥

yogo yogavidām netā
pradhāna purusheśvaraha |
nārasimhavapuś śrīmā*n*
keśavaf purushottamaha || 3 ||

सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिर्निधिरव्ययः ।
सम्भवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ॥ 4 ॥

sarvaś śarvaś śivas
sthāṇur bhūtādir nidhiravyayaha |
sambhavo bhāvano bhartā
prabhavaf prabhurīśvaraha || 4 ||

स्वयम्भूः शम्भुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः ।
अनादिनिधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ॥ 5 ॥

svayambhūś śambhurādityaf
pushkarāksho mahāsvanaha |
anādinidhano dhātā
vidhātā dhāturuttamaha || 5 ||

अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽमरप्रभुः ।
विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थविष्ठः स्थविरो ध्रुवः ॥ 6 ॥

aprameyo hṛshīkeśaf
padmanābhoSmaraprabhuhu
viśvakarmā manustvashṭā
sthavishṭhas sthaviro dhruvaha ||6||

अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो लोहिताक्षः प्रतर्दनः ।
प्रभूतस्त्रिककुब्धाम * पवित्रं मङ्गलं परम् ॥ 7 ॥

* प्रभूतस्त्रिककुद्धाम - इस प्रकार भी पाठ किया जा रहा है

agrāhyaś śāśvatah kṛshṇo
lohitākshaf pratardanaha |
prabhūtas trikakubdhāma *
pavitram mangalam para*m* || 7 ||

* there is another usage in practice as: trikakuddhāma

ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।
हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ॥ 8 ॥

īśānaf prāṇadaf prāṇo
jyeshṭhaś śreshṭhaf prajāpatihi |
hiraṇyagarbho bhūgarbho
mādhavo madhusūdanaha || 8 ||

ईश्वरो विक्रमीधन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः ।
अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ॥ 9 ॥

īśvaro vikramī dhanvī medhāvī vikramah kramaha |
anuttamo durādharshah kṛtagñah kṛtirātmavā*n*|| 9 ||

सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः ।
अहस्संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः ॥ 10 ॥

sureśaś śaraṇam śarma viśvaretāf prajābhavaha |
ahas samvatsaro vyālaf pratyayas sarvadarśanaha ||10||

अजस्सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः ।
वृषाकपिरमेयात्मा सर्वयोगविनिस्सृतः ॥ 11 ॥

ajas sarveśvaras siddhas siddhis sarvādirachyutaha |
vṛshākapirameyātmā sarvayoga vinissṛtaha || 11 ||

वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्माऽसम्मितस्समः * ।
अमोघः पुण्डरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥ 12 ॥

* **सम्मितस्समः** - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

vasur vasumanās satyas samātmāSsammitas samaha* |
amoghaf puṇḍarīkāksho vṛshakarmā vṛshākṛtihi || 12 ||

* there is another usage in practice as : **samātmā sammitas** samaha -

रुद्रो बहुशिरा बभ्रुर्विश्वयोनिः शुचिश्रवाः ।
अमृतः शाश्वतस्थाणुर्वरारोहो महातपाः ॥ 13 ॥

rudro bahuśirā babhrur- viśvayoniś śuchiśravāha |
amṛtaś śāśvatasthāṇur- varāroho mahātapāha || 13 ||

सर्वगः सर्व विद्भानुर्विष्वक्सेनो जनार्दनः ।
वेदो वेदविदव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित्कविः ॥ 14 ॥

sarvagas sarva vidbhānur- vishvakseno janārdanaha |
vedo vedavida-vyango vedāngo vedavitkavihi || 14 ||

लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः ।
चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः ॥ 15 ॥

lokādhyakshas surādhyaksho
dharmādhyakshah kṛtākṛtaha |
chaturātmā chatur-vyūhaś
chaturdamshṭraś chaturbhujaha || 15 ||

भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः ।
अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ॥ 16 ॥

bhrājishṇur-bhojanam bhoktā sahishṇur-jagadādijaha |
anagho vijayo jetā viśvayonif punarvasuhu || 16 ||

उपेन्द्रो वामनः प्रांशुरमोघः शुचिरूर्जितः ।
अतीन्द्रः सङ्ग्रहः सर्गो धृतात्मा नियमो यमः ॥ 17 ॥

upendro vāmanaf prāmśu- ramoghaś śuchirūrjitaha |
atīndras sangrahas sargo dhṛtātmā niyamo yamaha || 17 ||

वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः ।
अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः ॥ 18 ॥

vedyo vaidyas sadāyogī vīrahā mādhavo madhuhu |
atīndriyo mahāmāyo mahotsāho mahābalaha || 18 ||

महाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः ।
अनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिधृक् * ॥ 19 ॥

---

* महाद्रिधृत् - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

mahābuddhir-mahāvīryo mahāśaktir-mahādyutihi |
anir-deśyavapuś śrīmā nameyātmā mahādridhṛ*k* *|| 19 ||

---

* there is another usage in practice as : mahādridhṛ*t* -

महेष्वासो महीभर्ता श्रीनिवासः सताङ्गतिः * ।
अनिरुद्धः सुरानन्दो गोविन्दो गोविदां पतिः ॥ 20 ॥

---

* सतंगतिहि - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

maheshvāso mahībhartā śrīnivāsas satāngatihi * |
aniruddhas surānando govindo govidām patihi || 20 ||

---

* there is another usage in practice as : satāmgatihi

मरीचिर्दमनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः ।
हिरण्यनाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः ॥ 21 ॥

marīchir-damano hamsas suparṇo bhujagottamaha |
hiraṇyanābhas sutapāf padmanābhaf prajāpatihi ||21||

अमृत्युः सर्वदृक् सिंहः सन्धाता सन्धिमां-स्थिरः ।
अजो दुर्मर्षणः शास्ता विश्रुतात्मा सुरारिहा ॥ 22 ॥

amṛtyus sarvadṛk simhas
sandhātā sandhimām-sthiraha |
ajo durmarshaṇaś śāstā
viśrutātmā surārihā || 22 ||

गुरुर्गुरुतमो धाम सत्यः सत्यपराक्रमः ।
निमिषोऽनिमिषः स्रग्वी वाचस्पतिरुदारधीः ॥ 23 ॥

gurur-gurutamo dhāma
satyas satyaparākramaha |
nimishoऽnimishas sragvī
vāchaspati-rudāradhīhi ||23||

अग्रणीर्ग्रामणीः श्रीमान् न्यायो नेता समीरणः
सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ 24 ॥

agraṇīr grāmaṇīś śrīmān nyāyo netā samīraṇaha
sahasramūrdhā viśvātmā sahasrākshas sahasrapāt||24||

आवर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः सम्प्रमर्दनः ।
अहः संवर्तको वह्निरनिलो धरणीधरः ॥ 25 ॥

āvartano nivṛttātmā samvṛtas sampramardanaha |
ahas samvartako vanhi- ranilo dharaṇīdharaha || 25 ||

सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्वभुग्विभुः *।
सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्जन्हुर्नारायणो नरः ॥ 26 ॥

* विश्वसृग्विश्वभुग्विभुः - इस प्रकार भी पाठ किया जा रहा है

suprasādaf prasannātmā
viśvadhṛg* -viśvabhug-vibhuhu |
satkartā satkṛtas sādhur-
janhur-nārāyaṇo naraha || 26 ||

* there is another usage in practice as : viśvasṛg

असङ्ख्येयोऽप्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्टकृच्छुचिः ।
सिद्धार्थः सिद्धसङ्कल्पः सिद्धिदः सिद्धि साधनः ॥ 27 ॥

asankhyeyoSprameyātmā
viśishṭaś śishṭakṛch chhuchihi |
siddhārthas siddhasankalpas
siddhidas siddhi sādhanaha|| 27 ||

वृषाही वृषभो विष्णुर्वृषपर्वा वृषोदरः ।
वर्धनो वर्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसागरः ॥ 28 ॥

vṛshāhī vṛshabho vishṇur- vṛshaparvā vṛshodaraha |
vardhano vardhamānaścha viviktaś śrutisāgaraha||28||

सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः ।
नैकरूपो बृहद्रूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः ॥ 29 ॥

subhujo durdharo vāgmī mahendro vasudo vasuhu |
naikarūpo bṛhadrūpaś śipivishṭaf prakāśanaha || 29 ||

ओजस्तेजोद्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः ।
ऋद्धः स्पष्टाक्षरो मन्त्रश्चन्द्रांशुर्भास्करद्युतिः ॥ 30 ॥

ojastejodyutidharaf
prakāśātmā pratāpanaha |
ṛddhas spashṭāksharo mantraś
chandrāmśur bhāskaradyutihi || 30 ||

अमृतांशूद्भवो भानुः शशबिन्दुः सुरेश्वरः ।
औषधं जगतः सेतुः सत्यधर्मपराक्रमः ॥ 31 ॥

amṛtāmśūdbhavo bhānuś śaśabindus sureśvaraha |
aushadham jagatas setus satyadharmaparākramaha || 31 ||

भूतभव्यभवन्नाथः पवनः पावनोऽनलः ।
कामहा कामकृत्कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः ॥ 32 ॥

bhūtabhavyabhavannāthaf
pavanaf pāvanoऽnalaha |
kāmahā kāmakṛt kāntah
kāmah kāmapradaf prabhuhu ||32 ||

युगादि कृद्युगावर्तो नैकमायो महाशनः ।
अदृश्यो व्यक्तरूपश्च सहस्रजिद * नन्तजित् ॥ 33 ॥

---

* सहस्रजित - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

yugādi kṛ*d*yugāvarto naikamāyo mahāśanaha |
adṛśyo vyaktarūpaścha sahasraji-da*nantaji*t* || 33 ||

---

* there is another usage in practice as : sahasrajita

इष्टोऽविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखण्डी नहुषो वृषः ।
क्रोधहा क्रोधकृत्कर्ता विश्वबाहुर्महीधरः ॥ 34 ॥

ishṭoSviśishṭaś śishṭeshṭaś śikhaṇḍī nahusho vṛshaha |
krodhahā krodhakṛtkartā viśvabāhur mahīdharaha || 34 ||

अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः ।
अपांनिधि*-रधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥ 35 ॥

---

* अपान्निधि - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

achyutaf prathitaf prāṇaf prāṇado vāsavānujaha |
apām nidhi*-radhishṭhānamapramattaf pratishṭhitaha||35||

---

* there is another usage in practice as : apān nidhi

स्कन्दः स्कन्दधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः ।
वासुदेवो बृहद्भानुरादिदेवः पुरन्दरः ॥ 36 ॥

skandas skandadharo dhuryo varado vāyuvāhanaha |
vāsudevo bṛhad-bhānu rādidevaf purandaraha || 36 ||

अशोकस्तारणस्तारः शूरः शौरिर्जनेश्वरः ।
अनुकूलः शतावर्तः पद्मी पद्मनिभेक्षणः ॥ 37 ॥

aśoka-stāraṇa-stāraś śūraś śaurir-janeśvaraha |
anukūlaś śatāvartaf padmī padmanibhekshaṇaha || 37 ||

पद्मनाभोऽरविन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत् ।
महर्धिरृद्धो वृद्धात्मा महाक्षो गरुडध्वजः ॥ 38 ॥

padmanābhoSravindākshaf
padmagarbhaś śarīrabhṛ*t* |
mahardhir-ṛddho vṛddhātmā
mahāksho garuḍadhvajaha || 38 ||

अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः ।
सर्वलक्षणलक्षण्यो लक्ष्मीवान् समितिञ्जयः ॥ 39 ॥

atulaś śarabho bhīmas samayagño havirharihi |
sarvalakshaṇalakshaṇyo lakshmīvā*n* samitiñjayaha || 39 ||

विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर्दामोदरः सहः ।
महीधरो महाभागो वेगवानमिताशनः ॥ 40 ॥

viksharo rohito mārgo
hetur-dāmodaras sahaha |
mahīdharo mahābhāgo
vegavā-namitāśanaha || 40 ||

उद्भवः, क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः ।
करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः ॥ 41 ॥

udbhava*ha* kshobhaṇo devaś śrīgarbha*f* parameśvara*ha* |
karaṇam kāraṇam kartā vikartā gahano guha*ha* || 41 ||

व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ।
परर्धिः परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः॥ 42 ॥

vyavasāyo vyavasthāna*s*
samsthāna*s* sthānado dhruva*ha* |
parardhi*f* paramaspashṭa*s*-
tushṭa*f* pushṭaś śubhekshaṇa*ha* || 42 ||

रामो विरामो विरतो * मार्गोनेयो नयोऽनयः ।
वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मोधर्म विदुत्तमः ॥ 43 ॥

---

* विराजो - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

rāmo virāmo virato *
mārgoneyo nayoऽnaya*ha* |
vīraś śaktimatām śreshṭho
dharmo dharmaviduttama*ha* || 43

---

* there is another usage in practice as :   virajo

वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः * पृथुः ।
हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधोक्षजः ॥ 44 ॥

---

* प्रणमः - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

vaikuṇṭhaf purushaf prāṇaf prāṇadaf praṇavaf * pṛthu*hu* |
hiraṇyagarbhaś śatrughno vyāpto vāyu-radhokshaja*ha* ||44

---

* there is another usage in practice as praṇamaf

ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः ।
उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ॥ 45 ॥

ṛtu*s* sudarśana*h* kālaf parameshṭhī parigraha*ha* |
ugra*s* samvatsaro daksho viśrāmo viśvadakshiṇa*ha* || 45 ||

विस्तारः स्थावर स्थाणुः प्रमाणं बीजमव्ययम् ।
अर्थोऽनर्थो महाकोशो महाभोगो महाधनः ॥ 46 ॥

vistāra*s* sthāvara sthāṇuf pramāṇam bīja-mavyaya*m* |
arthoऽnartho mahākośo mahābhogo mahādhana*ha* || 46 ||

अनिर्विण्णः स्थविष्ठोऽभूर्धर्मयूपो महामखः ।
नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षमः, क्षामः समीहनः ॥ 47 ॥

anirviṇṇa*s* sthavishṭho ऽbhūr-
dharmayūpo mahāmakha*ha* |
nakshatranemir-nakshatrī
kshama*ha* kshāma*s* samīhana*ha* || 47 ||

यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुः सत्रं सताङ्गतिः * ।
सर्वदर्शी विमुक्तात्मा ** सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम् ॥ 48 ॥

* सताम्गतिहि ** निवृत्तात्मा - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

yagña ijyo mahejyaścha kratus satram satāngatihi |
sarvadarśī vimuktātmā sarvagño *gñānamuttamam* ||48||

* there is another usage in practice as satāmgatihi ** nivṛttātmā

सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् ।
मनोहरो जितक्रोधो वीर बाहुर्विदारणः ॥ 49 ॥

suvratas sumukhas sūkshmas sughoshas sukhadas suhṛ*t* |
manoharo jitakrodho vīra bāhur-vidāraṇaha || 49 ||

स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृत्। ।
वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः ॥ 50 ॥

svāpanas svavaśo vyāpī naikātmā naikakarmakṛ*t*| |
vatsaro vatsalo vatsī ratnagarbho dhaneśvaraha || 50 ||

धर्मगुब्धर्मकृद्धर्मी सदसत्क्षरमक्षरम् *॥
अविज्ञाता सहस्राम्शुर्विधाता ** कृतलक्षणः ॥ 51 ॥

* सदक्षरमसत्क्षरम् ** सहस्त्राम्शुर्विधाता - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

dharmagub-dharmakṛd-dharmī sadasat-kshara-maksharam*|
avigñātā sahasrāmśur- ** vidhātā kṛtalakshaṇaha || 51 ||

* there is another usage in practice as sada-kshara-masatkshara*m* ** sahastrāmśur

**गभस्तिनेमिः सत्त्वस्थः सिंहो भूत महेश्वरः ।
आदिदेवो महादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः ॥ 52 ॥**

**gabhastinemis sattvasthas simho bhūta maheśvaraha |
ādidevo mahādevo deveśo devabhṛd-guruhu || 52 ||**

**उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानगम्यः पुरातनः ।
शरीर भूतभृद् भोक्ता कपीन्द्रो भूरिदक्षिणः ॥ 53 ॥**

**uttaro gopatir-goptā *g*ñānagamyaf purātanaha |
śarīra bhūtabhṛ*d* bhoktā kapīndro bhūridakshiṇaha || 53 ||**

**सोमपोऽमृतपः सोमः पुरुजित् पुरुसत्तमः ।
विनयो जयः सत्यसन्धो दाशार्हः सात्वतां पतिः ॥ 54 ॥**

**somapoऽmṛtapas somaf puruji*t* purusattamaha |
vinayo jayas satyasandho dāśārhas sātvatām patihi || 54 ||**

**जीवो विनयिता साक्षी मुकुन्दोऽमित विक्रमः ।
अम्भोनिधिरनन्तात्मा महोदधि शयोऽन्तकः ॥ 55 ॥**

**jīvo vinayitā sākshī mukundoऽmita vikramaha |
ambhonidhi-ranantātmā mahodadhi śayoऽntakaha || 55 ||**

अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः ।
आनन्दोऽनन्दनोनन्दः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ॥ 56 ॥

ajo mahārhas svābhāvyo jitāmitraf pramodanaha |
ānando nandano nandas satyadharmā trivikramaha || 56 ||

महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञो मेदिनीपतिः ।
त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षो महाशृङ्गः कृतान्तकृत् ॥ 57 ॥

maharshih kapilāchāryah kṛtagño medinīpatihi |
tripadas-tridaśādhyaksho mahāśṛngah kṛtāntakṛ*t* || 57 ||

महावराहो गोविन्दः सुषेणः कनकाङ्गदी ।
गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्र गदाधरः ॥ 58 ॥

mahāvarāho govindas sushenah kanakāngadī |
guhyo gabhīro gahano guptaś chakragadādharaha || 58 ||

वेधाः स्वाङ्गोऽजितः कृष्णो दृढः सङ्कर्षणोऽच्युतः ।
वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः ॥ 59 ॥

vedhās svāngoऽjitah kṛshṇo
dṛḍhas sankarshaṇoऽchyutaha |
varuṇo vāruṇo vṛkshaf
pushkarāksho mahāmanāha || 59 ||

भगवान् भगहा ऽऽनन्दी * वनमाली हलायुधः ।
आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ॥ 60 ॥

* भगहा नन्दी - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

bhagavā*n* bhagahā ऽऽnandī * vanamālī halāyudhaha |
ādityo jyotirādityas sahishṇur-gatisattamaha || 60 ||

* there is another usage in practice as bhagahā nandī

सुधन्वा खण्डपरशुर्दारुणो द्रविणप्रदः ।
दिवःस्पृक् * सर्वदृग्व्यासो वाचस्पतिरयोनिजः ॥ 61 ॥

* दिविस्प्रक - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

sudhanvā khaṇḍaparaśur- dāruṇo draviṇapradaha |
divas-spṛk *- sarvadṛgvyāso vāchaspatirayonijaha || 61 ||

* there is another usage in practice as divispṛk

त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् ।
सन्यासकृच्छमः शान्तो निष्ठा शान्तिः परायणम्। 62 ॥

trisāmā sāmagas sāma
nirvāṇam bheshajam bhisha*k* |
sanyāsakṛch chhamaś śānto
nishṭhā śāntif parāyaṇa*m*| 62 ||

शुभाङ्गः शान्तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ।
गोहितो गोपतिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥ 63 ॥

śubhāngaś śāntidas srashṭā kumudah kuvaleśayaha |
gohito gopatir-goptā vṛshabhāksho vṛshapriyaha || 63 ||

अनिवर्ती निवृत्तात्मा संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः ।
श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांवरः ॥ 64 ॥

anivartī nivṛttātmā samksheptā kshemakṛchchhivaha |
śrīvatsavakshāś śrīvāsaś śrīpatiś śrīmatāmvaraha || 64 ||

श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः ।
श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमांल्लोकत्रयाश्रयः ॥ 65 ॥

śrīdaś śrīśaś śrīnivāsaś śrīnidhiś śrīvibhāvanaha |
śrīdharaś śrīkaraś śreyaś śrīmāl lokatrayāśrayaha || 65 ||

स्वक्षः स्वङ्गः शतानन्दो नन्दिर्ज्योतिर्गणेश्वरः ।
विजितात्माऽविधेयात्मा* सत्कीर्तिश्छिन्नसंशयः ॥ 66 ॥

---
* विजितात्मा विधेयात्मा - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

svakshas svangaś śatānando nandir-jyotir-gaṇeśvaraha |
vijitātmā Svidheyātmā * satkīrtiś chhinnasamśayaha || 66 ||

---
* there is another usage in practice as vijitātmā vidheyātmā

उदीर्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतस्थिरः ।
भूशयो भूषणो भूतिर्विशोकः * शोकनाशनः ॥ 67 ॥

* भुति-रशोकः - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

udīrṇas sarvataśchakshu-ranīśaś śāśvatasthiraha |
bhūśayo bhūshaṇo bhūtir-viśokaś * śokanāśanaha || 67 ||

* there is another usage in practice as bhūti-raśokaś

अर्चिष्मानर्चितः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः ।
अनिरुद्धोऽप्रतिरथः प्रद्युम्नोऽमितविक्रमः ॥ 68 ॥

archishmā narchitah kumbho viśuddhātmā viśodhanaha |
aniruddhoSpratirathaf pradyumnoSmitavikramaha || 68 ||

कालनेमिनिहा वीरः * शौरिः * शूरजनेश्वरः *।
त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥ 69 ॥

* कालनेमिनिहा शौरिः शूरः शूरजनेश्वरः - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

kālaneminihā vīraś * śauriś *śūrajaneśvaraha |
trilokātmā trilokeśah keśavah keśihā harihi || 69 ||

* there is another usage in practice as kālaneminihā śauriś śūraś śūrajaneśvaraha

कामदेवः कामपालः कामी कान्तः कृतागमः ।
अनिर्देश्यवपुर्विष्णुर्वीरोऽनन्तो धनञ्जयः ॥ 70 ॥

kāmadevah kāmapālah kāmī kāntah kṛtāgamaha |
anirdeśyavapur-vishṇur- vīroSnanto dhanañjayaha || 70 ||

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः ।
ब्रह्मविद् ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मणप्रियः ॥ 71 ॥

bramhaṇyo bramhakṛd bramhā
bramha bramhavivardhanaha |
bramhavid brāmhaṇo bramhī
bramhagño brāmhaṇapriyaha || 71 ||

महाक्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः ।
महाक्रतुर्महायज्वा महायज्ञो महाहविः ॥ 72 ॥

mahākramo mahākarmā mahātejā mahoragaha |
mahākratur-mahāyajvā mahāyagño mahāhavihi || 72 ||

स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः * स्तोता रणप्रियः ।
पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्यकीर्तिरनामयः ॥ 73 ॥

---

* स्तुत: - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

stavyas stavapriyas stotram stutis * stotā raṇapriyaha |
pūrṇaf pūrayitā puṇyaf puṇyakīrti-ranāmayaha || 73 ||

---

* there is another usage in practice as stutas

मनोजवस्तीर्थकरो वसुरेता वसुप्रदः ।
वसुप्रदो वासुदेवो वसुर्वसुमना हविः ॥ 74 ॥

Manojavas tīrthakaro vasuretā vasupradaha |
vasuprado vāsudevo vasurvasumanā havihi || 74 ||

सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः ।
शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ॥ 75 ॥

sadgatis satkṛtis sattā sadbhūtis satparāyaṇaha |
śūraseno yaduśreshṭhas sannivāsas suyāmunaha || 75 ||

भूतावासो वासुदेवः सर्वासुनिलयोऽनलः ।
दर्पहा दर्पदो दृप्तो* दुर्धरोऽथापराजितः **॥ 76 ॥

---

* दर्पदोऽदृप्तो - ** दुर्धरोऽथाऽपराजितः इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

bhūtāvāso vāsudevas sarvāsunilayoSnalaha |
darpahā darpado dṛpto * durdharoSthāparājitaha **|| 76 ||

---

* there is another usage in practice as darpadoSdṛpto - ** durdharoSthāSparājitaha

विश्वमूर्तिर्महामूर्तिर्दीप्तमूर्तिरमूर्तिमान् ।
अनेकमूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ॥ 77 ॥

viśvamūrtir-mahāmūrtir-
dīptamūrti-ramūrtimā*n* |
anekamūrti-ravyaktaś
śatamūrtiś śatānanaha || 77 ||

एको नैकः सवः कः किं यत्तत् पदमनुत्तमम् ।
लोकबन्धुर्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ॥ 78 ॥

eko naikas savah kah kim yatta*t* padamanutta*m*a*m* |
lokabandhur-lokanātho mādhavo bhaktavatsalaha || 78 ||

सुवर्णवर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्दनाङ्गदी ।
वीरहा विषमः शून्यो घृताशीरचलश्चलः ॥ 79 ॥

suvarṇavarṇo hemāngo varāngaśchandanāngadī |
vīrahā vishamaś śūnyo ghṛtāśī-rachala-śchalaha || 79 ||

अमानी मानदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधृक् *।
सुमेधा मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः ॥ 80 ॥

---

* त्रिलोकधृत् - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

amānī mānado mānyo lokasvāmī trilokadhṛ*k* * |
sumedhā medhajo dhanyas satyamedhā dharādharaha||80||

---

* there is another usage in practice as trilokadhṛ*t*

तेजोवृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्रभृतांवरः ।
प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नैकशृङ्गो गदाग्रजः ॥ 81 ॥

tejovṛsho dyutidharas sarvaśastrabhṛtām varaha |
pragraho nigraho vyagro naikaśṛngo gadāgrajaha || 81 ||

चतुर्मूर्ति श्चतुर्बाहु श्चतुर्व्यूह श्चतुर्गतिः ।
चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेदविदेकपात् ॥ 82 ॥

chaturmūrtiś śchaturbāhuś
śchaturvyūhaś śchaturgatihi |
chaturātmā chaturbhāvaś
chaturvedavidekapā*t* || 82 ||

समावर्तोऽनिवृत्तात्मा * दुर्जयो दुरतिक्रमः ।
दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ॥ 83 ॥

---
* समावर्तो निवृत्तात्मा - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

samāvartoऽnivṛttātmā * durjayo duratikramaha |
durlabho durgamo durgo durāvāso durārihā || 83 ||

---
* there is another usage in practice as samāvarto nivṛttātmā

शुभाङ्गो लोकसारङ्गः सुतन्तुस्तन्तुवर्धनः ।
इन्द्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ॥ 84 ॥

śubhāngo lokasārangas sutantus tantuvardhanaha |
indrakarmā mahākarmā kṛtakarmā kṛtāgamaha || 84 ||

उद्भवः सुन्दरः सुन्दो रत्ननाभः सुलोचनः ।
अर्को वाजसनः * शृङ्गी जयन्तः सर्वविज्जयी ॥ 85 ॥

---
* वाजसनि : - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

udbhavas sundaras sundo ratnanābhas sulochanaha |
arko vājasanaś * śṛngī jayantas sarvavijjayī || 85 ||

---
* there is another usage in practice as vājasaniś

सुवर्णबिन्दुरक्षोभ्यः सर्ववागीश्वरेश्वरः ।
महाह्रदो * महागर्तो महाभूतो महानिधिः ॥ 86 ॥

---
* महाहृदो - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

suvarṇabindu rakshobhyas sarvavāgīśvareśvaraha |
mahāhrado * mahāgarto mahābhūto mahānidhihi || 86 ||

---
* there is another usage in practice as mahāhṛdo

कुमुदः कुन्दरः कुन्दः पर्जन्यः पावनोऽनिलः *।
अमृताशोऽमृतवपुः ** सर्वज्ञः सर्वतोमुखः ॥ 87 ॥

---

* पावनो निलः ** अमृ तांशो - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

kumudah kundarah kundaf parjanyaf pāvanoՏnilaha * |
amṛtāśoՏmṛtavapus ** sarvagñas sarvatomukhaha || 87 ||

---

* there is another usage in practice as pāvano nilaha ** amṛtāmśo

सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः ।
न्यग्रोधोऽदुम्बरोऽश्वत्थश्चाणूरान्ध्र निषूदनः ॥ 88 ॥

sulabhas suvratas siddhaś śatrujich-chhatrutāpanaha |
nyagrodhoՏdumbaroՏśvatthaś chāṇūrāndhra nishūdanaha|| 88 ||

सहस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः ।
अमूर्तिरनघोऽचिन्त्यो भयकृद्भयनाशनः ॥ 89 ॥

sahasrārchis saptajihvas saptaidhās saptavāhanaha |
amūrti ranaghoՏchintyo bhayakṛd-bhayanāśanaha || 89 ||

अणुर्बृहत्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान् ।
अधृतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्धनः ॥ 90 ॥

aṇur-bṛhat-kṛśas sthūlo
guṇabhṛn nirguṇo mahā*n* |
adhṛtas svadhṛtas svāsyaf
prāgvamśo vamśavardhanaha || 90 ||

भारभृत् कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः ।
आश्रमः श्रमणः, क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः ॥ 91 ॥

bhārabhṛ*t*-kathito yogī yogīśas sarvakāmadaha |
āśramaś śramaṇaha kshāmas suparṇo vāyuvāhanaha ||91||

धनुर्धरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः *।
अपराजितः सर्वसहो नियन्ताऽनियमोऽयमः ** ॥ 92 ॥

---

* दमयिताऽदमः ** नियन्ता नियमो यमः - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

dhanurdharo dhanurvedo daṇḍo damayitā damaha * |
aparājitas sarvasaho niyantāSniyamoSyamaha ** || 92 ||

---

* there is another usage in practice as damayitāSdamaha * ** niyantā niyamo yamaha

सत्त्ववान् सात्त्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः ।
अभिप्रायः प्रियार्होऽर्हः प्रियकृत् प्रीतिवर्धनः ॥ 93 ॥

sattvavā*n* sāttvikas satyas satyadharmaparāyaṇaha |
abhiprāyaf priyārhoSrhaf priyakṛ*t* prītivardhanaha || 93 ||

विहायसगतिर्ज्योतिः सुरुचिर्हुतभुग्विभुः ।
रविर्विरोचनः सूर्यः सविता रविलोचनः ॥ 94 ॥

vihāyasagatir-jyotis suruchir-hutabhugvibhuhu |
ravir-virochanas sūryas savitā ravilochanaha || 94 ||

अनन्तो * हुतभुग्भोक्ता सुखदो नैकजोऽग्रजः **।
अनिर्विण्णः सदामर्षी लोकाधिष्ठानमद्भुतः ॥ 95 ॥

---

*   अनन्त   ** नैकदोऽग्रजः - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

ananto * hutabhug bhoktā sukhado naikajoSgrajaha ** |
anirviṇṇas sadāmarshī lokādhishṭhāna madbhutaha || 95 ||

---

* there is another usage in practice as Ananta ** naikadoSgrajaha

सनात्सनातनतमः कपिलः कपिरव्ययः ।
स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्ति स्वस्तिभुक् स्वस्तिदक्षिणः ॥ 96 ॥

sanāt sanātanatamah kapilah kapi-ravyayaha |
svastidas svastikṛt-svasti svastibhuk svasti dakshiṇaha || 96 ||

अरौद्रः कुण्डली चक्री विक्रम्यूर्जितशासनः ।
शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ॥ 97 ॥

araudrah kuṇḍalī chakrī vikramyūrjitaśāsanaha |
śabdātigaś śabdasahaś śiśiraś śarvarīkaraha || 97 ||

अक्रूरः पेशलो दक्षो दक्षिणः, क्षमिणांवरः ।
विद्वत्तमो वीतभयः पुण्यश्रवणकीर्तनः ॥ 98 ॥

akrūraf peśalo daksho dakshiṇaha kshamiṇām varaha |
vidvattamo vītabhayaf puṇyaśravaṇakīrtanaha || 98 ||

उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्ननाशनः ।
वीरहा रक्षणः सन्तो जीवनः पर्यवस्थितः ॥ 99 ॥

uttāraṇo dushkṛtihā puṇyo dus-svapnanāśanaha |
vīrahā rakshaṇas santo jīvanaf paryavasthitaha || 99 ||

अनन्तरूपोऽनन्त श्रीर्जितमन्युर्भयापहः ।
चतुरश्रो गभीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः ॥ 100 ॥

anantarūpoSnantaśrīr- jitamanyur-bhayāpahaha |
chaturaśro gabhīrātmā vidiśo vyādiśo diśaha || 100 ||

अनादिर्भूर्भुवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः ।
जननो जनजन्मादिर्भीमो भीमपराक्रमः ॥ 101 ॥

anādir-bhūrbhuvo lakshmīs suvīro ruchirāngadaha |
janano janajanmādir- bhīmo bhīmaparākramaha || 101 ||

आधारनिलयोऽधाता पुष्पहासः प्रजागरः ।
ऊर्ध्वगः सत्पथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ॥ 102 ॥

---

* आधारनिलयो धाता - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

ādhāranilayo Sdhātā pushpahāsaf prajāgaraha |
ūrdhvagas satpathāchāraf prāṇadaf praṇavaf paṇaha || 102

---

* there is another usage in practice as ādhāranilayo dhātā

प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत् * प्राणजीवनः ।
तत्त्वं तत्त्वविदेकात्मा जन्ममृत्युजरातिगः ॥ 103 ॥

---

* प्राणधृत - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

pramāṇam prāṇanilayaf prāṇabhṛ*t* * prāṇajīvanaha |
tattvam tattvavidekātmā janmamṛtyujarātigaha || 103 ||

---

* there is another usage in practice as prāṇadhṛ*t*

भूर्भुवः स्वस्तरुस्तारः सविता प्रपितामहः ।
यज्ञो यज्ञपतिर्यज्वा यज्ञाङ्गो यज्ञवाहनः ॥ 104 ॥

bhūrbhuvas svastarustāras savitā prapitāmahaha |
yagño yagñapatir-yajvā yagñāngo yagñavāhanaha || 104 ||

यज्ञभृद् यज्ञकृद् यज्ञी यज्ञभुग यज्ञसाधनः ।
यज्ञान्तकृद् यज्ञगुह्यमन्नमन्नाद एव च ॥ 105 ॥

yagñabhṛ*d* yagñakṛ*d* yagñī yagñabhug yagñasādhanaha |
yagñāntakṛ*d* yagñaguhya- manna-mannāda eva cha || 105 ||

आत्मयोनिः स्वयंजातो वैखानः सामगायनः ।
देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ॥ 106 ॥

ātmayonis svayamjāto
vaikhānas sāmagāyanaha |
devakīnandanas srashṭā
kshitīśaf pāpanāśanaha || 106 ||

शङ्खभृन्नन्दकी चक्री शार्ङ्गधन्वा गदाधरः ।
रथाङ्गपाणिरक्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः ॥ 107 ॥

śankhabhṛn nandakī chakrī
śārngadhanvā gadādharaha |
rathāngapāṇi rakshobhyas
sarvapraharaṇāyudhaha || 107 ||

श्री सर्वप्रहरणायुध ॐ नम इति ।

śrī sarvapraharaṇāyudha om nama iti |

(हम निम्नलिखित श्लोक का तीन बार जाप करते हैं)

वनमाली गदी शार्ङ्गी शङ्खी चक्री च नन्दकी ।
श्रीमान्नारायणो विष्णुर्वासुदेवोऽभिरक्षतु ॥ 108 ॥

(we chant the following verse three times)

vanamālī gadī śārngī śankhī chakrī cha nandakī |
śrīmān nārāyaṇo vishṇur- vāsudevoऽbhirakshatu || 108 ||

श्री वासुदेवोऽभिरक्षतु ॐ नम इति ।

śrī vāsudevoऽbhirakshatu om nama iti |

उत्तर भागं *uttara bhāgam* फलश्रुतिः phalaśrutihi

इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः ।
नाम्नां सहस्रं दिव्यानामशेषेण प्रकीर्तितम्। ॥ 1 ॥

itīdam kīrtanīyasya keśavasya mahātmanaha |
nāmnām sahasram divyānā maśesheṇa prakīrtita*m*| || 1 ||

य इदं श‍ृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्तयेत्॥
नाशुभं प्राप्नुयात् किञ्चित्सोऽमुत्रेह च मानवः ॥ 2 ॥

ya idam śṛṇuyānnityam
yaśchāpi parikīrtaye*t*||
nāśubham prāpnuyā*t* kiñchit-
soऽmutreha cha mānavaha || 2 ||

वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात् क्षत्रियो विजयी भवेत् ।
वैश्यो धनसमृद्धः स्याच्छूद्रः सुखमवाप्नुयात् ॥ 3 ॥

vedāntago brāmhaṇas syā*t*
kshatriyo vijayī bhave*t* |
vaiśyo dhanasamṛddhas syāch
chhūdras sukhamavāpnuyā*t* || 3 ||

धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्ममर्थार्थी चार्थमाप्नुयात् ।
कामानवाप्नुयात् कामी प्रजार्थी चाप्नुयात्प्रजाम् *। ॥ 4 ॥

---

* प्रजार्थी प्रप्नुयात्प्रजाम् - इस प्रकार भी पाठ किया जा रहा है

dharmārthī prāpnuyād dharma
marthārthī chārthamāpnuyā*t* |
kāmāna vāpnuyā*t* kāmī
prajārthī chāpnuyāt prajā*m| || 4 ||**

---

there is another usage in practice as : prajārthī prāpnuyāt* prajā*m

भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गतमानसः ।
सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत् प्रकीर्तयेत् ॥ 5 ॥

bhaktimā*n* yas sadotthāya śuchis tadgatamānasaha |
sahasram vāsudevasya nāmnāmeta*t* prakīrtaye*t* || 5 ||

यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञातिप्राधान्यमेव च ।
अचलां श्रियमाप्नोति श्रेयः प्राप्नोत्यनुत्तमम्। ॥ 6 ॥

yaśaf prāpnoti vipulam ñātiprādhānyameva cha |
achalām śriyamāpnoti śreyaf prāpnotyanuttama*m*| || 6 ||
न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति ।
भवत्यरोगो द्युतिमान् बलरूप गुणान्वितः ॥ 7 ॥

na bhayam kvachidāpnoti vīryam tejaścha vindati |
bhavatyarogo dyutimā*n* balarūpa guṇānvitaha || 7 ||

रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बन्धनात् ।
भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न आपदः ॥ 8 ॥

rogārto muchyate rogād- baddho muchyeta bandhanā*t* |
bhayān-muchyeta bhītastu muchyetāpanna āpadaha || 8 ||

दुर्गाण्यतितरत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥ 9 ॥

durgāṇyatitaratyāśu purushaf purushottama*m* |
stuvannāma sahasreṇa nityam bhakti samanvitaha || 9 ||

वासुदेवाश्रयो मर्त्यो वासुदेवपरायणः ।
सर्वपापविशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातनम्। ॥ 10 ॥

vāsudevāśrayo martyo vāsudeva parāyaṇaha |
sarvapāpa viśuddhātmā yāti bramha sanātana*m*| || 10 ||
न वासुदेव भक्तानामशुभं विद्यते क्वचित् ।
जन्ममृत्युजराव्याधिभयं नैवोपजायते ॥ 11 ॥

na vāsudeva bhaktānā maśubham vidyate kvachi*t* |
janma mṛtyu jarā vyādhi bhayam naivopajāyate || 11 ||

इमं स्तवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वितः ।
युज्येतात्म सुखक्षान्ति श्रीधृति स्मृति कीर्तिभिः ॥ 12 ॥

imam stavamadhīyānaś śraddhā bhakti samanvitaha |
yujyetātma sukhakshānti śrīdhṛti smṛti kīrtibhihi || 12 ||

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभामतिः ।
भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे ॥ 13 ॥

na krodho na cha mātsaryam na lobho nāśubhāmatihi |
bhavanti kṛta puṇyānām bhaktānām purushottame || 13 ||

द्यौः सचन्द्रार्कनक्षत्रा खं दिशो भूर्महोदधिः ।
वासुदेवस्य वीर्येण विधृतानि महात्मनः ॥ 14 ॥

dyaus sa chandrārka nakshatrā
kham diśo bhūrmahodadhihi |
vāsudevasya vīryeṇa
vidhṛtāni mahātmanaha || 14 ||

ससुरासुरगन्धर्वं सयक्षोरगराक्षसम् ।
जगद्वशे वर्ततेदं कृष्णस्य स चराचरम्। ॥ 15 ॥

sasurāsura gandharvam sayakshoraga rākshasa*m* |
jagadvaśe vartatedam kṛshṇasya sa charāchara*m*| || 15 ||

इन्द्रियाणि मनोबुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः ।
वासुदेवात्मकान्याहुः, क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च ॥ 16 ॥

indriyāṇi manobuddhis sattvam tejo balam dhṛtihi |
vāsudevātma kānyāhuhu kshetram kshetragña eva cha||16||

सर्वागमानामाचारः प्रथमं परिकल्पते *।
आचारप्रभवो ** धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः ॥ 17 ॥

---

* परिकल्पिते / परिकल्प्यते ** आचारप्रथमो - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

sarvāgamānā mācharaf prathamam parikalpate* |
āchāra prabhavo dharmo dharmasya prabhurachyutaha||17||**

---

*there is another usage in practice as : parikalpite or
parikalpyate and ** āchāra prathamo

ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि धातवः ।
जङ्गमाजङ्गमं चेदं जगन्नारायणोद्भवम् ॥ 18 ॥

ṛshayaf pitaro devā mahābhūtāni dhātavaha |
jangamā jangamam chedam jagannārāyaṇodbhava*m* || 18 ||

योगोज्ञानं तथा साङ्ख्यं विद्याः शिल्पादिकर्म च ।
वेदाः शास्त्राणि विज्ञानमेतत्सर्वं जनार्दनात् ॥ 19 ॥

yogogñānam tathā sānkhyam vidyāś śilpādikarma cha |
vedāś śāstrāṇi vigñānametat sarvam janārdanā*t* || 19 ||

एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूतान्यनेकशः ।
त्रींल्लोकान्व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्ययः ॥ 20 ॥

eko vishṇur-mahad-bhūtam pṛthagbhūtā nyanekaśaha |
trīllokān vyāpya bhūtātmā bhunkte viśvabhugavyayaha || 20 ||

इमं स्तवं भगवतो विष्णोर्व्यासेन कीर्तितम् ।
पठेद्य इच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च ॥ 21 ॥

imam stavam bhagavato
vishṇor-vyāsena kīrtita*m* |
paṭhedya ichchhet-purushaś
śreyaf prāptum sukhāni cha || 21 ||

विश्वेश्वरमजं देवं जगतः प्रभुमव्ययम्।
भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम् ॥ 22 ॥

viśveśvara majam devam jagataf prabhumavyaya*m*|
bhajanti ye pushkarāksham na te yānti parābhava*m* || 22 ||

न ते यान्ति पराभवम् ॐ नम इति ।
na te yānti parābhava*m* om nama iti |

अर्जुन उवाच arjuna uvācha

पद्मपत्र विशालाक्ष पद्मनाभ सुरोत्तम ।
भक्ताना मनुरक्तानां त्राता भव जनार्दन ॥ 23 ॥

padmapatra viśālāksha padmanābha surottama |
bhaktānā manuraktānām trātā bhava janārdana || 23 ||

श्रीभगवानुवाच śrībhagavān uvācha

यो मां नामसहस्रेण स्तोतुमिच्छति पाण्डव ।
सोऽहमेकेन श्लोकेन स्तुत एव न संशयः ॥ 24 ॥

yo mām nāma sahasreṇa stotumichchati pāṇḍava |
soऽhamekena ślokena stuta eva na samśayaha || 24 ||

स्तुत एव न संशय ॐ नम इति ।
stuta eva na samśaya om nama iti |

व्यास उवाच

वासनाद्वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् *।
सर्वभूतनिवासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥ 25 ॥

---

* वासितं ते जगत्रयं - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

vyāsa uvācha

vāsanād vāsudevasya vāsitam bhuvanatraya*m* * |
sarvabhūta nivāsoऽsi vāsudeva namoऽstu te || 25 ||

---

* there is another usage in practice as vāsitam te jagtrayam

श्रीवासुदेव नमोऽस्तुत ॐ नम इति ।

śrīvāsudeva namoऽstuta om nama iti |

पार्वत्युवाच pārvatyuvācha

केनोपायेन लघुना विष्णोर्नामसहस्रकम् ।
पठ्यते पण्डितैर्नित्यं श्रोतुमिच्छाम्यहं प्रभो ॥ 26 ॥

kenopāyena laghunā vishṇor-nāma sahasraka*m* |
paṭhyate paṇḍitair-nityam śrotumichchhāmyaham prabho || 26 ||

ईश्वर उवाच īśvara uvācha

(हम निम्नलिखित श्लोक का तीन बार जाप करते हैं)
(we chant the following verse three times)

श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे ।
सहस्रनाम तत्तुल्यं रामनाम वरानने ॥ 27 ॥

śrīrāma rāma rāmeti rame rāme manorame |
sahasranāma tattulyam rāmanāma varānane || 27 ||

श्रीराम नाम वरानन ॐ नम इति ।
śrīrāma nāma varānana om nama iti |

ब्रह्मोवाच bramhovācha

नमोऽस्त्वनन्ताय सहस्रमूर्तये सहस्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे ।
सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्रकोटि * युगधारिणे नमः ॥ 28 ॥

श्री सहस्रकोटि * युगधारिणे ॐ नम इति ।

---

* सहस्रकोटी - इस प्रकार भी पाठ किया जाता है

namoऽstvanantāya sahasramūrtaye
sahasrapādākshi śirorubāhave |
sahasranāmne purushāya śāśvate
sahasrakoṭi* yugadhāriṇe namaha || 28 ||

śrī sahasrakoṭi* yugadhāriṇe om nama iti |

---

* there is another usage in practice as : sahasrakoṭī

सञ्जय उवाच sañjaya uvācha

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः ।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ 29 ॥

yatra yogeśvarah kṛshṇo yatra pārtho dhanurdharaha |
tatra śrīr-vijayo bhūtir- dhruvā nītir-matir-mama || 29 ||

श्री भगवान् उवाच śrī bhagavā*n* uvācha

अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपासते ।
तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम्। ॥ 30 ॥

ananyāś chintayanto mām ye janāf paryupāsate |
teshām nityābhiyuktānām yogakshemam vahāmyaha*m* || 30 ||

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम्। ।
धर्मसंस्थापनार्थाय सम्भवामि युगे युगे ॥ 31 ॥

paritrāṇāya sādhūnām vināśāya cha dushkṛtā*m*| |
dharma samsthāpanārthāya sambhavāmi yuge yuge || 31 ||

(हम निम्नलिखित श्लोक का दो बार जाप करते है) *(we chant the following verse two times)*

आर्ता विषण्णाः शिथिलाश्च भीताः घोरेषु च व्याधिषु वर्तमानाः ।
सङ्कीर्त्य नारायणशब्दमात्रं विमुक्तदुःखाः सुखिनो भवन्तु ॥ 32 ॥

ārtā vishaṇṇāś śithilāścha bhītāh
ghoreshu cha vyādhishu vartamānāha |
sankīrtya nārāyaṇa śabdamātram
vimukta duhkhās sukhino bhavantu || 32 ||

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्यात्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।
करोमि यद्यत्सकलं
परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥ 33 ॥

kāyena vāchā manasendri yairvā
buddhyātmanā vā prakṛtes svabhāvā*t* |
karomi yadyat-sakalam
parasmai nārāyaṇāyeti samarpayāmi || 33 ||

यदक्षर पदभ्रष्टं मात्राहीनं तु यद्भवेत् तथ्सर्वं क्षम्यतां देव नारायण नमोऽस्तु ते ।
विसर्ग बिन्दु मात्राणि पदपादाक्षराणि च न्यूनानि चातिरिक्तानि क्षमस्व पुरुषोत्तम॥

yadakshara padabhrashṭam mātrāhīnantu yadbhave*t*
tathsarvam kshamyatām deva nārāyaṇa namostu te |
visarga bindu mātrāṇi padapādāksharāṇi cha
nyūnāni chātiriktāni kshamasva purushottama ||

सर्वम् श्रीकृष्णार्पणमस्तु sarva*m* śhri kṛshnārpaṇamastu

Version last updated 10th July, 2021

Notes